

Laidiens: 04.02.2013., Nr. 24
Oficiālās publikācijas Nr.: 2013/24.5

Ministru kabineta noteikumi Nr.63

Rīgā 2013.gada 29.janvārī (prot. Nr.6 14.§)

Kārtība, kādā veic brucelozes profilakses un apkarošanas pasākumus cūkām

Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 25.panta 4.punktu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka brucelozes ierosinātāja *Brucella suis* (turpmāk – bruceloze) profilakses un apkarošanas kārtību cūku sugas dzīvniekiem (turpmāk – dzīvnieks) (izņemot dzīvniekus, kas dzīvo savvaļā).

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. aizdomas par inficēšanos ar brucelozi – dzīvnieks bijis kontaktā ar dzīvnieku, kas slims ar brucelozi, vai ar iespējamu brucelozes izcelsmes avotu (piemēram, ar abortētu augli, augļūdeņiem, placentu, nedzīvi dzimuša vai jaundzimuša dzīvnieka liķi, kontaminētu barību vai priekšmetu);

2.2. aizdomas par saslimšanu ar brucelozi – dzīvniekam novēro brucelozei raksturīgās klīniski patoloģiskās pārmaiņas vai, nosakot specifiskās antivielas pret brucelozes ierosinātāju attiecīgajam dzīvniekam ņemtajā asins seruma paraugā, laboratoriski atkārtoti ir iegūts pozitīvs seroloģisko izmeklējumu rezultāts ar Roz-Bengala reakciju (turpmāk – RBR metode) un komplementa saistīšanas reakciju (turpmāk – KSR metode);

2.3. ar brucelozi slims dzīvnieks – dzīvnieks, kam apstiprināta brucelozes diagnoze;

2.4. brucelozes diagnoze – diagnoze, ko apstiprina, ja dzīvniekam novēro brucelozei raksturīgās klīniski patoloģiskās pārmaiņas un bakterioloģiskajos izmeklējumos laboratoriski ir iegūts brucelozes ierosinātājs vai laboratoriski ir iegūts pozitīvs seroloģisko izmeklējumu rezultāts, nosakot specifiskās antivielas pret brucelozes ierosinātāju ar divām metodēm, no kurām viena ir KSR metode, bet otra ir RBR metode vai aglutinācijas reakcija (turpmāk – AR metode);

2.5. pilnvarotais veterinārārsts – praktizējošs veterinārārsts, ko Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests) pilnvarojis īstenot brucelozes apkarošanas pasākumus;

2.6. skartais punkts – vieta (teritorija), kurā turētajam dzīvniekam apstiprināta brucelozes diagnoze un kurā veic brucelozes apkarošanas pasākumus;

2.7. novietne – telpa, celtnē, teritorija vai tās daļa, vai iežogota platība, kurā audzē vai tur dzīvniekus un tie veido vienu epidemioloģisko vienību;

2.8. kontroles paraugs – asins seruma paraugs, kas paņemts no dzīvnieka profilakses pasākumu laikā, lai laboratorijā to izmeklētu seroloģiski, nosakot specifiskās antivielas pret brucelozes ierosinātāju;

2.9. klīniskā vai patoloģiskā materiāla paraugs – audu paraugi, kas paņemti brucelozes apkarošanas pasākumu laikā no dzīvnieka vai tā liķa, – asins serums, abortētais auglis, augļūdeņi, placenta, nedzīvi dzimušā vai jaundzimušā dzīvnieka liķis, dzimumorgāni;

2.10. no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statuss – statuss, ko dienests piešķir un saglabā novietnei, ja tā deviņus mēnešus ir oficiāli brīva no brucelozes un tajā veic brucelozes profilakses un apkarošanas pasākumus;

2.11. vaislas jauncūka – dzimumgatavību sasniegusi sieviešu vai vīriešu kārtas cūka pirms pirmās lecināšanas;

2.12. uzmeklētājs kuilis – kuilis, ko izmanto, lai noteiktu sieviešu kārtas cūkas, kuras meklējas.

3. Latvijas Republikā ir aizliegta:

3.1. dzīvnieku profilaktiskā vakcinācija un hiperimūno serumu lietošana pret brucelozi;

3.2. brucelozes terapeitiskā ārstēšana dzīvniekiem;

3.3. tādu dzīvnieku ieviešana, kuri ir vakcināti pret brucelozi.

4. Dienests:

4.1. izstrādā brucelozes uzraudzības un apkarošanas programmu;

4.2. Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu:

4.2.1. piešķirt, atjaunot vai saglabāt novietnei no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu, ja dzīvnieku īpašnieks vai turētājs ir veicis šo noteikumu 17., 18., 19., 23., 36., 37. vai 52.punktā minētos pasākumus;

4.2.2. apturēt vai atcelt novietnei no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu saskaņā ar šo noteikumu 27. vai 36.punktu.

5. Ja novietnei nav piešķirts vai saglabāts no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statuss, novietnē:

5.1. ir aizliegta dzīvnieku pārvietošana (izņemot dzīvnieku pārvietošanu uz kautuvi tūlītējai nokaušanai);

5.2. ir aizliegta dzīvnieku un to produkcijas tirdzniecība;

5.3. jānodrošina to vaislas jauncūku asins seruma paraugu seroloģiskā izmeklēšana pirms lecināšanas, kuras ir vecākas par sešiem mēnešiem;

5.4. ir atļauta vaislas jauncūku ievietošana novietnē, ja dzīvnieki 30 dienas pirms ievietošanas novietnē ir seroloģiski izmeklēti.

6. Kontroles paraugus ņem un laboratoriskai izmeklēšanai uz valsts zinātnisko institūtu "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"" (turpmāk – institūts) nosūta praktizējošais veterinārārsts.

7. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs sedz izdevumus par kontroles paraugu ņemšanu, nosūtīšanu uz institūtu un laboratorisko izmeklēšanu.

8. Klīniskā vai patoloģiskā materiāla paraugus ņem un uz institūtu nosūta praktizējošais veterinārārsts, kas noslēdzis līgumu ar dienestu par klīniskā vai patoloģiskā materiāla parauga ņemšanu, vai dienesta inspektors, vai pilnvarotais veterinārārsts.

9. Institūts veic:

9.1. seroloģiskos izmeklējumus, nosakot specifiskās antivielas pret brucelozes ierosinātāju. Izmeklējumus veic, izmantojot šādas metodes (1.pielikums):

9.1.1. RBR metode asins seruma paraugā;

9.1.2. KSR metode asins seruma paraugā;

9.1.3. AR metode asins seruma paraugā;

9.2. bakterioloģiskos izmeklējumus, nosakot brucelozes ierosinātāju klīniskā vai patoloģiskā materiāla paraugā.

10. Ja institūts veic seroloģiskos izmeklējumus dzīvnieka asins seruma paraugā ar RBR metodi vai AR metodi un konstatē specifisko antivielu klātbūtni pret brucelozes ierosinātāju, paraugu izmeklē ar KSR metodi.

11. Institūts, veicot seroloģiskos izmeklējumus dzīvnieka asins seruma paraugā, izmeklējumu rezultātu uzskata par pozitīvu, ja ar:

11.1. RBR metodi dzīvnieka asins seruma paraugā konstatē specifisko antivielu klātbūtni pret brucelozes ierosinātāju;

11.2. AR metodi dzīvnieka asins seruma parauga vienā mililitrā konstatē vismaz 30 starptautisko specifisko antivielu vienību pret brucelozes ierosinātāju;

11.3. KSR metodi dzīvnieka asins seruma parauga vienā mililitrā konstatē vismaz 20 starptautisko specifisko antivielu vienību pret brucelozes ierosinātāju.

12. Institūts pēc parauga laboratoriskās izmeklēšanas nosūta izmeklējumu rezultātus:

12.1. Lauksaimniecības datu centram (turpmāk – datu centrs) – elektroniski;

12.2. personai, kas iesūtījusi paraugu, – elektroniski vai papīra formā;

12.3. dienestam un tā attiecīgajai teritoriālajai struktūrvienībai saskaņā ar normatīvo aktu par ziņojamām, reģistrējamām un valsts uzraudzībā esošām dzīvnieku infekcijas slimībām un kārtību, kādā par tām sniedzama informācija Pārtikas un veterinārajam dienestam, – elektroniski, ja iegūts pozitīvs rezultāts.

13. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs un institūts brucelozes laboratorisko izmeklējumu rezultātus glabā elektroniski vai papīra formā vismaz trīs gadus pēc to saņemšanas, bet institūts izolēto brucelozes ierosinātāju no tā izolēšanas brīža uzglabā tā, lai brucelozes ierosinātājs vismaz sešus mēnešus saglabātu bioloģiskās īpašības.

14. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs, kas nav veicis šo noteikumu 2.nodaļā minētos profilakses pasākumus, sedz visus ar brucelozes apkarošanas pasākumiem saistītos izdevumus (pilnvarotā veterinārārsta, dienesta, institūta un to personu izdevumus, kuras ir iesaistītas tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un atvasināto produktu savākšanā, pārstrādē un likvidēšanā, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam (turpmāk – blakusprodukti)), ja tiek konstatēts viens no šādiem gadījumiem:

14.1. ir apstiprināta brucelozes diagnoze;

14.2. ir aizdomas par saslimšanu ar brucelozi;

14.3. ir aizdomas par inficēšanos ar brucelozi.

15. Ja ir aizdomas par inficēšanos vai saslimšanu ar brucelozi vai ir apstiprināta brucelozes diagnoze un dzīvnieku īpašnieks vai turētājs ir veicis šo noteikumu 2.nodaļā minētos profilakses pasākumus, Zemkopības ministrija no

kārtējā gada budžetā piešķirtā finansējuma epidemioloģiskās izmeklēšanas nodrošināšanai sedz šādas brucelozes apkarošanas pasākumu izmaksas:

15.1. pilnvarotajam veterinārārstam:

15.1.1. transporta izdevumus;

15.1.2. darba samaksu (par veterinārārsta vizīti un dokumentu noformēšanu, par dzīvnieka liķa vai abortēta augļa daļēju sekciju, klīniskā vai patoloģiskā materiāla parauga ņemšanu un iesaiņošanu, dzīvnieka klīnisko izmeklēšanu un dezinfekciju);

15.1.3. izlietoto dezinfekcijas līdzekļu iegādes izdevumus;

15.2. institūtam – izmaksas, kas saistītas ar laboratoriskajiem izmeklējumiem (seroloģiskajiem (RBR metode, KSR metode, AR metode) un bakterioloģiskajiem izmeklējumiem).

16. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs savāc, izmanto, pārstrādā vai likvidē blakusproduktus saskaņā ar dienesta inspektora norādījumiem, piemērojot pārstrādes metodes un nosacījumus, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 21.oktobra Regulā (EK) Nr.1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr.1774/2002 (turpmāk – Regula Nr.1069/2009), un Eiropas Komisijas 2011.gada 25.februāra Regulā (EK) Nr.142/2011, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un precēm, kam uz robežas neveic veterinārās pārbaudes atbilstīgi minētajai direktīvai (turpmāk – Regula Nr.142/2011).

2. Brucelozes profilakses pasākumi

2.1. Pasākumi, kas veicami, lai novietnei piešķirtu no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu

17. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs piesakās dienestā, elektroniski vai papīra formā iesniedzot iesniegumu no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu piešķiršanai (2.pielikums). Iesniegumam pievieno testēšanas pārskatu kopijas par pēdējo 12 mēnešu laikā novietnē veiktajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem brucelozes noteikšanai, ja:

17.1. dienestam nav pieejami nepieciešamie laboratoriskie izmeklējumi;

17.2. dzīvniekiem pēdējo deviņu mēnešu laikā nav novērotas brucelozes klīniskās pazīmes;

17.3. ir izpildīti šo noteikumu 18. vai 19.punktā minētie nosacījumi.

18. Novietne, kurā tur vaislas kuili vai sivēnmāti, vai vaislas jauncūku un nobarojamo cūku, atbilst šādām prasībām attiecībā uz kontroles paraugu izmeklējumu veikšanu:

18.1. vaislas kuilis vienu reizi gadā ir seroloģiski izmeklēts atbilstoši šo noteikumu 9.1.apakšpunktā minētajām metodēm, un izmeklējumu rezultāts ir negatīvs (turpmāk – seroloģiski izmeklēts);

18.2. uzmeklētājs kuilis un sivēnmāte vienu reizi divos gados ir seroloģiski izmeklēti;

18.3. vaislas jauncūka, kas vecāka par sešiem mēnešiem, pirms lecināšanas ir seroloģiski izmeklēta;

18.4. nobarojamās cūkas, kuru vecums pārsniedz sešus mēnešus, ne vēlāk kā 30 dienas pirms ievietošanas novietnē ir seroloģiski izmeklētas ar RBR metodi.

19. Novietnē, kurā audzē tikai nobarojamās cūkas, tās ievēd no novietnes, kurai piešķirts no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statuss vai kurā dzīvniekiem veikti seroloģiski izmeklējumi saskaņā ar šo noteikumu 18.4.apakšpunktu.

20. Dienests izvērtē novietnes atbilstību šo noteikumu 17. un 18.punktā vai šo noteikumu 17. un 19.punktā minētajiem kritērijiem un pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

20.1. piešķirt novietnei no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu, lēmumu rakstiski paziņojot dzīvnieku īpašniekam vai turētājam;

20.2. nepiešķirt novietnei no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu, rakstiski sniedzot pamatotu atteikumu.

21. Ja dienests pieņem lēmumu piešķirt no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu, piešķirto statusu un nākamo nepieciešamo seroloģisko izmeklējumu beigu datumu reģistrē datu centra datubāzē.

22. Datu centrs savā tīmekļa vietnē uztur aktuālu sarakstu par novietnēm, kurām piešķirts un saglabāts no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statuss.

2.2. Pasākumi, kas veicami, lai novietnei saglabātu no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu

23. Dienests novietnei saglabā no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu, ja:

23.1. dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina novietnē turētajiem dzīvniekiem kontroles paraugu izmeklējumus atbilstoši šo noteikumu 24.punktā minētajām prasībām;

23.2. novietnē dzīvniekus ievieto saskaņā ar šo noteikumu 25. un 26.punktā minēto kārtību.

24. Lai dienests novietnei saglabātu no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statusu, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina, lai vienu reizi gadā būtu:

24.1. seroloģiski izmeklēts vaislas kuīļa asins seruma paraugs;

24.2. seroloģiski izmeklēti 10 procentu to sivēnmāšu asins seruma paraugu, kuras iepriekšējā gadā nav izmeklētas.

25. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs novietnē, kurai piešķirts no brucelozes oficiāli brīvas novietnes statuss, drīkst ievietot dzīvniekus:

25.1. no tāda paša statusa novietnes, un vaislas kuīli vai sivēnmāti drīkst ievietot, ja veikti šādi kontroles paraugu izmeklējumi:

25.1.1. vaislas kuīlis ne vēlāk kā 30 dienas pirms ievietošanas novietnē ir seroloģiski izmeklēts;

25.1.2. sivēnmāte vienu reizi gada laikā ir seroloģiski izmeklēta;

25.2. no Eiropas Savienības dalībvalsts vai trešās valsts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par veterinārajām prasībām govju un cūku aprītei un veterinārajām prasībām to dzīvnieku aprītei, kas nav minēti citos normatīvajos aktos par veterināro kontroli, kā arī saskaņā ar Komisijas 2010.gada 12.marta Regulu (ES) Nr.206/2010, ar ko izveido sarakstus, kuros iekļautas trešās valstis, to teritorijas vai daļas, no kurām Eiropas Savienībā atļauts ievest konkrētus dzīvniekus un svaigu gaļu, un nosaka veterinārās sertifikācijas prasības.

26. Ja no citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai trešās valsts ievēd dzīvniekus, kas nav seroloģiski izmeklēti pirms to ievietošanas novietnē, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs tos izolē, seroloģiski izmeklē un, ja iegūti negatīvi